

RNK/Å 1969

88277

V Å R E N 1 9 6 9 V I D G N I E N

Vårterminsbetygen från mitten av 50-talet visar alla en förvånansvärt hög frånvaro. Praktiskt taget alla dessa frånvarotimmar var lördagslektioner. Jag var med andra ord långt före min tid då det gällde femdagarsvecka. Metoderna var enkla - men effektiva. Ont i halsen tills skolbussen åkt och så snabb lindring efter morgonfikat. Eller gick man som vanligt till skolbussen, men smög upp i åsen bakom Smeagranarna. Där plockade man upp den lånta kikaren och stövlarna ur skolväskan och hängav sig åt barmarksfläckar med doft av jord. Så gick man hem lagom som skolbussen borde ha lämnat av en. Metoden fordrade att inga småsyskon var inblandade.

Anledningen till denna lördagsledighet var, åtminstone till en början, att jag var anställd som klätterpojke, då mina äldre bröder jagade ekorre. På sätt och vis har jag kanske dem att tacka för mitt naturintresse, fastän det var Arne Persson som frälste mig helt, samtidigt som han omvände intresset från utsläckande av liv till studerande av liv. Gnien blev fortsättningsvis lördagsnöje i stället för kristendom och modersmål i Virsbo centralskola.

Jag trodde att denna längtan till markerna och våren skulle mildras med åren. Så är det nu inte, tack och lov!, utan längtan blir starkare med varje vår, som drar förbi.

Vintern 68-69 blev lång och kall. Ännu i slutet av mars rådde full vinter. Trots detta enstaka framstötter av tidiga vårgäster, som virmde gott. Från och med aprils intåg vältrade dock fågelskarorna över Gnien och våren kom att

bli den bästa fågelskådartiden under alla år.

Delvis beror de fina observationerna på att sättersidan utgjorde utgångspunkt i stället för Tornet och delvis på att jag har anteckningar från 36 dagar under april-maj vid Gnien.

Jag plockar ur anteckningsboken:

Den 4 och 5 april var bra flytt dagar för småfågel, ex. hämpling, sävsparv och ångspip. Den tolfte bar isen fortfarande på Brunnströmsviken, gäddor hade börjat leka på översvämningarna och 70 sångsvan låg vid Sörbylandet, liksom 2 mindre sångsvan. Dessa var kvar till den 16 april. Den fjortonde fanns 130 sångsvan i Gnien och den nittonde 90 stycken. Den 21:a blev 50 svanar skrämde av fiskare.

Blå och brun kätthök sågs med jämna mellanrum från den 15 april till början av maj. Den 15:e kom också den första stjärtanden, som så småningom utökades till 5 par, varav det sista försvann den 22 maj.

Den vackraste av våra fårlar, salskraken, uppenbarade sig den 19:e tillsammans med småskrakar. 20 vinterhämplingar kvittrade i en videbuske nedanför Säter den 22:a. Strandskata, de sista sångsvanarna och små flockar sädgräs sträckte den 26:e. Stenfalk, 4 skedänder, 30 bläsänder och de första brushanarna kom den 27:e. Dagen efter fanns ett par lappsparvar på Säterängarna. Sista april på kvällen flöjtade en rödsnov vid Gnien - var det första gången? Den var kvar tre dagar på Sättersidan. Var det samma rödsnov, som kom tillbaka den 22 maj?

Två strandskator uppenbarade sig kl. 12.00 första maj.

Då sträckte också några småspovar över. Två dagar senare låg ett årtpar på översvämningarna. Sextio brushanar spelade

den 4 maj nedanför Nordströms. Vid den här tiden flög ovanligt mycket silltrut över Gnien, små flockar om 3 - 6 individer.

Den 9:e var en vacker dag med regn i luften. Då hördes föken bakom Sörby, svalorna jagade och den första lövsångaren kvillrade.

Sjöorrar sträckte om nätterna speciellt kring kl. 1.00, småspoven drog förbi och brushanarna var fortfarande kvar kring den 10:e. Större strandpipare och 40 brushanar den 12:e

Kring mitten av maj sträckte ett par trädlärkor joddlade mot norr. Bivränk och svartsnäppa anlände den 13:e liksom, tornsvalan, och sångarna hade nu anlant. Den 22:a fanns nio arter vadare vid Gnien, bl.a. den tidigare nämnda rödsponen.

Man kan ju hoppas att kommande vårar skall vara lika givande, men kanske skall man först önska att man också i framtiden har möjlighet att uppleva detta underbara, som varje vår medför.

Bertil Eriksson

Handwritten notes and signatures in the right margin, including the name 'Bertil Eriksson' and some illegible scribbles.